

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра «Менеджменту та публічного адміністрування»

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП «Фінанси, банківська
справа та страхування»
доц. Сергій КОСТОРНОЙ
«27» серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри менеджменту та
публічного адміністрування
к.е.н., доц. Світлана ПЛОТНІЧЕНКО
«15» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за ОПП
Фінанси, банківська справа та страхування
(на основі повної загальної середньої освіти)
факультет економіки та бізнесу

2024 – 2025 н.р.

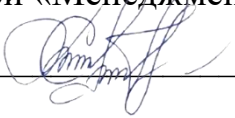
Робоча програма навчальної дисципліни «Публічне адміністрування» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за ОПП Фінанси, банківська справа та страхування (на основі повної загальної середньої освіти).
– Запоріжжя, ТДАТУ - 15 с.

Розробник: Юлія ВОРОНІНА, к.н. з держ.упр., доцент

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри «Менеджменту та публічного адміністрування»

Протокол № 1 від «15» серпня 2024 року

Завідувач кафедри «Менеджменту та публічного адміністрування»

к.е.н., доцент Світлана ПЛОТНІЧЕНКО

«15» серпня 2024 р.

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за ОПП Фінанси, банківська справа та страхування (на основі повної загальної середньої освіти).

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 року

Голова, доц. Юлія ВОРОНІНА

«30» серпня 2024 р.

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 4	Галузь знань: <u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120 годин	Спеціальність: <u>072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»</u> (шифр і назва)	Курс	Семестр
Змістових модулів - 2		1 курс	1
Тижневе навантаження: аудиторних занять - 4 год. самостійна робота студента – 5,1 год.	Ступінь вищої освіти: <u>«Бакалавр»</u>	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	10 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	10 год.
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	100 год.
		Форма контролю: екзамен	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу - є оволодіння теоретичними знаннями з питань

публічного адміністрування та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця).

Завдання курсу:

- узагальнення теоретичних засад у сфері публічного адміністрування, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції;
- визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного адміністрування в розвитку суспільства;
- опанування основами методології, технологіями та процедурами публічного адміністрування об'єктів публічної сфери;
- оволодіння методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери, з позицій загально-цивілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків;
- набуття навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

Результати навчання (з урахуванням soft skills)

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Освітня компонента забезпечує набуття здобувачами ВО:

Загальні компетентності:

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15 Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

Фахові компетентності:

ФК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

ФК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Програмні результати:

PH11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

PH17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

PH18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

PH21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Soft skills:

- комунікативні навички: письмове, вербальне й невербальне спілкування; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді.

- уміння виступати привселюдно: навички, необхідні для виступів на публіці та доведення своєї думки до соціуму; проводити презентації отриманих результатів.

- керування часом - уміння справлятися із завданнями вчасно, не відчуючи дискомфорту.

- гнучкість і адаптивність: вміння пристосовуватися до отриманих результатів та за можливістю впливати на кінцевий результат.

- лідерські якості: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати та відстоювати рішення; уміння встановлювати мету та складати план її досягнення.

- особисті якості: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до навколишніх.

Міждисциплінарні зв'язки з урахуванням структурно-логічної схеми ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування».

Перелік навчальних дисциплін, знання з яких потрібні для вивчення освітньої компоненти ПА: «Господарське право», «Соціальна психологія».

Перелік навчальних дисциплін, вивчення яких у подальшому базується на матеріалі освітньої компоненти ПА: «Навчальна практика «Вступ до фаху»».

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. «Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві»

Тема 1. Публічне адміністрування як системне суспільне явище.

[1,4,10,11,13].

Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування. Методологічна основа. Співвідношення управління та адміністрування. Публічне

адміністрування як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.

Тема 2. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного адміністрування.

[1,4,6,8, 11,12,13].

Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.

Тема 3. Публічне адміністрування та влада.

[2,4,5,7,9,10,11].

Феномен влади. Публічна влада та публічне адміністрування. Влада як основний засіб публічного адміністрування. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.

Тема 4. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада.

[1,3,4,9,10,11,13].

Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування – демократична основа управління в державі. Основні фактори формування місцевого самоврядування. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного адміністрування. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування. Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Вибори органів місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення.

Тема 5. Закономірності, форми, методи та стилі публічного адміністрування.

[1,2,4,5,7,10,11,12].

Управління суспільством – головне призначення публічного адміністрування. Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами. Закон централізації та децентралізації влади. Закон системності організації та саморозвитку системи

публічного адміністрування. Загальносистемні методологічні принципи публічного адміністрування. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси. Застосування принципів публічного адміністрування.

Змістовий модуль 2. «Організація публічного адміністрування»

Тема 6. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.

[1,3,4,6,8,10,1,131].

Управління як визначальна функція публічного адміністрування. Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей. Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

Тема 7. Форми реалізації влади в публічній сфері, ресурси та технології публічного адміністрування.

[2,3,6,7,9,10,11].

Форми правління, чинники впливу на форму правління. Система виконавчої влади в Україні. Управлінські зв'язки в системі виконавчої влади. Ресурси публічного управління. Технології публічного управління. Е-врядування.

Тема 8. Бюрократія в системі публічного адміністрування.

[5,8,10,11,12,13].

Бюрократія як наукова категорія. Теорія бюрократії М. Вебера. Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії. Основні ознаки та атрибути бюрократії. Політизація вищого чиновництва. Публічна служба.

Тема 9. Корупція та протидія корупції в публічному адмініструванні.

[2,4,7,9,10,11].

Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції. Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.

Тема 10. Результативність та ефективність публічного адміністрування.

[3,4,6,8,10,11].

Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.

Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування. Контрактна система та неокорпоративізм.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	пр.	СРС	
Змістовий модуль 1 . «Публічне адміністрування як системне явище в суспільстві»							
1	Лекція 1	Публічне адміністрування як системне суспільне явище.	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 1	Робота на освітньому порталі	-	-	-	10	2
2	Практичне заняття 1	Публічне адміністрування як системне суспільне явище.	-	-	2	-	7
	Самостійна робота 2	Робота на освітньому порталі	-	-	-	10	2
3	Лекція 2	Публічне адміністрування та влада.	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 3	Робота на освітньому порталі	-	-	-	10	2
4	Практичне заняття 2	Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада.	-	-	2	-	8
	Самостійна робота 4	Робота на освітньому порталі	-	-	-	10	2
5	Лекція 3	Закономірності, форми, методи та стилі публічного адміністрування.	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 5	Робота на освітньому порталі	-	-	-	5	2
6,7	Самостійна робота 6	Підготовка до ПМК 1	-	-	-	5	-
	ПМК 1						10
Всього за змістовий модуль 1 – 60 год.			6	-	4	50	35
Змістовий модуль 2 «Організація публічного адміністрування»							
8	Практичне заняття 3	Закономірності, форми, методи та стилі публічного адміністрування.	-	-	2	-	5

	Самостійна робота 7	Робота на освітньому порталі	-	-	-	10	2
9	Лекція 4	Форми реалізації влади в публічній сфері, ресурси та технології публічного адміністрування.	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 8	Робота на освітньому порталі	-	-	-	10	2
10	Практичне заняття 4	Форми реалізації влади в публічній сфері, ресурси та технології публічного адміністрування.	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 9	Робота на освітньому порталі	-	-	-	10	2
11	Лекція 5	Корупція та протидія корупції в публічному адмініструванні.	2	-	-	-	-
	Самостійна робота 10	Робота на освітньому порталі	-	-	-	10	2
12	Практичне заняття 5	Корупція та протидія корупції в публічному адмініструванні.	-	-	2	-	5
	Самостійна робота 11	Робота на освітньому порталі	-	-	-	5	2
13,14	Самостійна робота 12	Підготовка до ПМК 2	-	-	-	5	-
	ПМК 2	Підсумковий контроль за модуль 2					10
Всього за змістовий модуль 2 – 60 год.			4		6	50	35
Екзамен							30
Всього з навчальної дисципліни – 120 год.							100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування.
2. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.
3. Публічна сфера і публічна політика.
4. Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства.
5. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні.
6. Публічна влада та публічне адміністрування.
7. Влада як основний засіб публічного адміністрування.

8. Механізм взаємодії влади та публічного адміністрування.
9. Держава як суб'єкт політичної влади.
10. Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування.
11. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування.
12. Органи самоорганізації населення.
13. Управління суспільством та публічне адміністрування.
14. Загальні основи соціального управління.
15. Управління як визначальна функція публічного адміністрування.
16. Структура механізму та органів публічного адміністрування.
17. Територіально-адміністративний аспект публічного адміністрування.
18. Методи публічного адміністрування.
19. Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності.
20. Поняття та фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.
21. Публічне адміністрування в забезпеченні населення суспільними благами.
22. Загальна характеристика взаємовідносин суспільства та економіки.
23. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності.
24. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу.
25. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування.

**ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ
МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2**

1. Основні теоретичні концепції місцевого самоврядування, їх вплив на практику державотворення в Україні.
2. Механізми реалізації регіональної політики держави.
3. Інститут Президента та державне управління.
4. Верховна Рада та державне управління.
5. Центральні органи виконавчої влади у системі державного управління.
6. Повноваження, порядок формування та роботи місцевих державних адміністрацій.
7. Державна політика у сфері місцевого самоврядування в Україні.
8. Орган державної влади як об'єкт організації.
9. Методи прийняття рішень у державному управлінні.
10. Риси, функції, види державної служби в Україні.
11. Державна кадрова політика.
12. Бюрократія у державному управлінні.
13. Чинники та критерії ефективності державного управління.
14. Взаємодія державних органів та органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян.
15. Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні.
16. Взаємовідносини органів державної влади й місцевого самоврядування з органами служби безпеки України.
17. Взаємовідносини органів державної влади й місцевого самоврядування з органами прокуратури України.
- 18. Взаємовідносини органів державної влади й місцевого самоврядування з органами внутрішніх справ України.**

6 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання, які використовуються в процесі проведення лекційних та практичних занять з навчальної дисципліни ПА: лекції з використанням мультимедійних презентацій та проблемного викладання, робота в групах, розв'язування ситуаційних завдань, кейсів.

7 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Модернізація галузі науки державне управління в умовах суспільних реформ в Україні : монографія / О. М. Петроє та ін.; за заг. ред. О. М. Петроє, Л. І. Федулової. Київ : НАДУ, 2020. 552 с. (співавтор – Сурай І.Г.)

2. Бакуменко В.Д., Бондар І.С., Горник В.Г., Шпачук В.В. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. Київ : Видавництво ЛіраК, 2019. 256 с.

3. Сурай І. Г. Публічна служба України: інституціональний підхід. Науковий вісник: державне управління. 2021. №2(8). С. 111–132. DOI: [https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-2\(8\)-111-132](https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-2(8)-111-132)
<https://nvdu.undicz.org.ua/index.php/nvdu/article/view/172>.

4. Сурай І. Г. Еволюційність парадигмальних змін у публічному управлінні – публічній службі – управлінні персоналом / Реформування процесів публічного управління в сфері освіти та науки України у глобалізаційному та інформаційному суспільстві : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. 19 Переяслав, 30 жовтня 2020 р. / за ред. О.І. Пархоменко-Куцевіл. Переяслав, 2020. С. 178–185.

5. Вороніна Ю.Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування: навчальний посібник . Мелітополь: ТОВ « Колор Принт», 2020. – 196с.

Допоміжна

1. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень : проблеми теорії, методології, практики : [Моногр.] / В. Д. Бакуменко. – К.: Вид-во УАДУ, 2000. – 340 с.

2. Дзюндзюк В. Б. Ефективність діяльності публічних організацій : [Моногр.] / В. Б. Дзюндзюк. – Х. : ХарПІ УАДУ «Магістр», 2003. – 236 с.

3. Лахижа М. І. Модернізація публічної адміністрації: теоретичні і практичні аспекти [Текст] / М. І. Лахижа. – Полтава : РВВ ПУСКУ, 2009. – 289 с.

4. Політологія : [Підруч.] // За заг. ред. проф. Кремень В. Г., проф. Горлача М. І. – Харків: Друк. Центр «Єдинорог», 2001. – 640 с.

5. Про громадські об'єднання [Текст] : Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2013. – № 1. – С. 1

6. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії [Текст]: Закон України 05.10.2000 № 2017-III // Відомості Верховної Ради України. – 2000. – № 48. – С.409.

7. Про засади запобігання і протидії корупції [Текст]: Закон України від 07.04.2011 № 3206-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 40. – С. 404.

8 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітній портал ТДАТУ <http://op.tsatu.edu.ua/course/view.php?id=661>

2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>

3. Internet.